

תכנון הנושא –

יום הזיכרון הוא יום טעון מאוד. בכל בתי-הספר נערכים טקסים, עצרות וטקסים נוספים מתקיימים בערים וביישובים. סגירת בתי השעשועים, התכניות באמצעי התקשורת, כל אלה יוצרים אווירה קשה של הזדהות עם הנופלים ובני משפחותיהם. למרות שמסביב הכול מכוון כדי להמחיש את הלאומיות של היום הזה, עדיין אין בכך די. לדעתי, כל תלמיד חייב לקחת חלק פעיל ביום הזה. לא די בהיותו נוכח בטקס כזה או אחר, שזו השתתפות פאסיבית. יש ליצור השתתפות אקטיבית של כל תלמיד. רצוי להקדיש את השבוע בין יום השואה ויום הזיכרון לפעילות כיתתית, שמטרתה לבנות טקס כיתתי. שולחים את תלמידי הכיתה לספרים, חוברות, אלבומים וכו' כדי שימצאו קטע שמדבר אליהם, אותו הם יקראו בטקס הכיתתי. לטקס יש להכין שולחן זיכרון ועליו נרות זיכרון, סמלי המדינה, דגלים ופס אבל שחור. ניתן ללקט את הקטעים לחוברת, אפשר לשיר במקום להקריא קטע, אפשר להשמיע קטע מוקלט, ואפשר גם לבטא בריקוד את הדברים. עצם ההתעסקות בנושא והחיפוש אחר קטע יוצר את ההזדהות האישית, שיחד עם ההזדהות הבית-ספרית והלאומית יוצרים את האפקט הנדרש.

כיוון שיום העצמאות סמוך ליום הזיכרון, חשוב בכל שנה להציג מלחמה אחרת בה נלחמנו: מה היתה הסיבה למלחמה? כמה חיילים נפלו? ולהתייחס לכתביהם. בנוסף רצוי לעסוק בנושאים: 1. המדינה הדמוקרטית היהודית. 2. החתירה לשלום. ניתן להמשיך את הרעיון של שמירת האיזון שעסקנו בו בראש השנה, דרך זכות החיים והזכות להביע דעות שונות – עקרונות שעסקנו ביום הזיכרון לרבין. בהמשך חידדנו את משמעות החירות הפיזית והרוחנית בחג הפסח. ניסיונות לעבד את החירות ביום השואה, והנה שוב דיון בעצמאות. ניתן שוב לקרוא את מגילת העצמאות או רק חלק ממנה העוסק בשלום, בזכות לחירות ובשונות.

עצמאות היא לא רק זכות היא גם חובה. מהי הזכות ומהי החובה?

שאלה לדיון

יש לפתוח באירוע מעולם הילד.

הילדים מבקשים מההורים לאפשר להם להיות עצמאיים, לפעול ללא התערבותם. זוהי הבקשה לזכות. החובה ← לשאת בתוצאות, גם אם הן קשות.

האם מי שדורש את הזכות לעצמאות מוכן גם לקחת אחריות על כישלון / אובדן?

* לא ז'רפתי חומר על הנושא. לדעתי, יש לעסוק בנושא תוך ציון בחומרינו
שונים בספריות בית-הספר, ופסיננוי לא להוריד חומרינו מהאינטרנט.

